

Szentpáli Gavallér Zsuzsa

A kisfiú éneke

– Megint zengeni fog tőle az egész lépcsőház – gondolta a nő, aki a második emeleten lakott. Remegő kézzel hátrasimította a haját, és leült a lakásajtó mögötti székre.

Már jó ideje, hogy odatette azt a széket. Azelőtt ilyesmire nem volt szüksége. Egy éve még nagy lendülettel ébredt, csinosan felöltözött, smink, elegáns kosztüm, természetesen magas-sarkú, parfüm, kávé. Aztán futott is a lépcsőn, hogy le ne kesse a metrót, ami bevitte a belváros forgatagába. Jó titkárnóként útközben telefonon egy-két dolgot elintézett, jegyzetelt, miközben átnézte napi teendőit, hogy azonnal tudja, mivel kezdje a munkát, ha leül íróasztalához. Minden tökéletes volt. Aztán az élet, akár a nyitott ablakon betörő szél, szétszórta a gondosan megtervezett mindennapok papírlapjait. A nőnek pedig egyszerre végtelenül sok erejébe került még az is, hogy reggel felemelje a fejét az átizzadt párnáról. Aztán később, egy-egy olyan napon, amikor nagy nehezen ki tudott mászni az ágyból, és lassú fáradtsággal elkészült, kellett az a kis pihenés a széken. Mielőtt elindult. Mielőtt belevetette magát a világba, mielőtt végigküzdötte magát két emeleten, a nagy forgalmon és a rá váró nap feladatain.

Ült a széken és várt. Mindjárt kezdi. Egy fél éve ez ment minden áldott reggel negyed és fél hét között, alig költözött be a fiatal nő a kisfiúval a negyedikre. Kivéve a hétvégéket, ak-

kor legalább csend volt. Eleinte rettentően idegesítette, hogy az anyja nem tudja megnevelni azt a kölyköt. Muszáj annak minden átkozott reggel lármázni?! Van a házban, aki ilyenkor alszik, mint a szomszéd a harmadikon, aki váltott műszakban dolgozik, vagy olyan, akinek éppen nyugalomra van szüksége, mielőtt elindul a nap, nem is szólva azokról, akik nem bírják ezt a gyerekzsivajt. De nem, ezeket persze ez nem érdekelte.

Egyszer egy késő délután összefutottak a lépcsőházban. Pontosan emlékezett rá, mert az volt az első nap, amikor végre annyira össze tudta szedni magát, hogy felkeljen, miután megkapta a felmondását. A miérteken rágódott, hogy talán túl sokat vállalt, és azért nem tűnt fel neki időben a hiba, de az is lehet, hogy el kellett volna fogadnia a főnök vacsorameghívását azon az estén. Hatalmas összeviesszóság volt a fejében, és nem vette észre a lépcsőházban a vele szembejövő gyereket és az anyját. Csak akkor, amikor szinte összeütközött velük. A kisfiú vidám szökdécseléssel vette a lépcsőfokokat, ugrált a hátán az apró óvodás hátizsák. Mellette a fiatal asszony, aki fáradt és kisírt szemmel pillantott fel rá, majd udvariasan köszönt. Neki meg már csak az utcán jutott az eszébe, hogy hányszor akart csengetni náluk a reggelenkénti ricsaj miatt.

A nő, aki a második emeleten lakott, lehajolt, felhúzta az odakészített láb-

belit, lassú mozdulatokkal bekötötte a cipőfűzőt. Majd idegesen megdörzsölte az arcát, ahogy ezekre az időkre gondolt. Egy nap aztán elmaradt az éneklés, és döbbenet jött rá, hogy hiányzott neki. Észrevétlenül belefőnődött az életébe, biztos ponttá vált a változások örvényében. Két napra rá végül reggel újra felcsendült a gyerekhang a folyosón, és a nő megkönnyebbültén sóhajtott fel a széken. Ezek után alig bírta kivárni, hogy megint negyed hét legyen.

Ezen a reggelen is aggódva nézett az órájára. Hat óra húsz perc. Lassan indulniuk kellett. Kimenni sosem mert, de most is, mint mindig, figyelt a beszűrődő zajokra. Először az ajtó nyílt

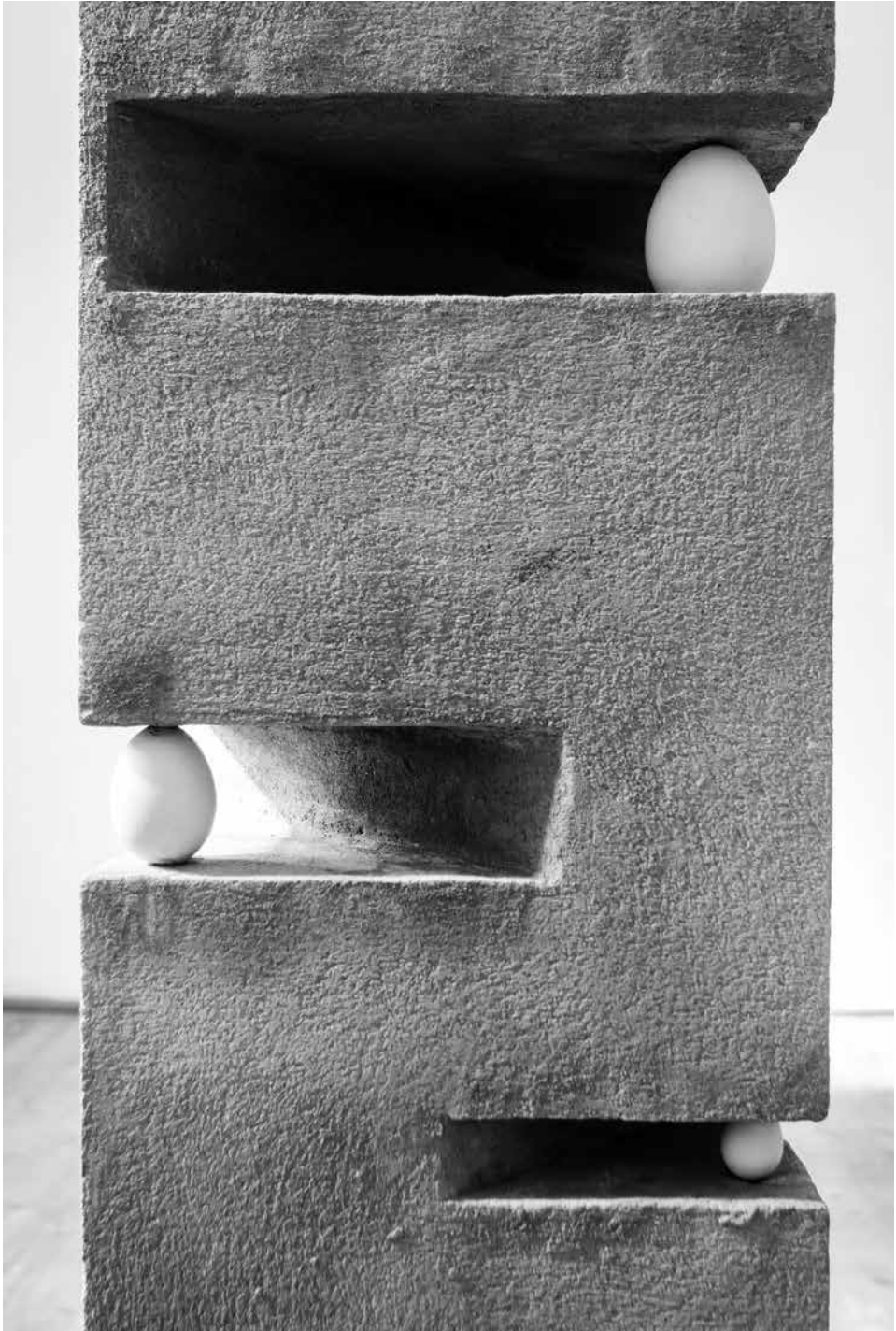
ki. Lábdobogás, csoszogás, ugrálás, halk beszéd, ideges, feddő suttogás. Aztán becsukódott az ajtó, kulcscsörgés. Két lépés. Csend. Most bizonyára megállt a lépcső előtt, és vett egy mély lélegzetet.

A kisfiú tisztán felcsengő hangjába beleremegett az egész lépcsőház. Az ének bekopogott minden ajtón, végig-suhant a kirakott, kókadt fikuszokon és poros lábtörlőkön. Bearanyozta a hulló vakolatot az első emeleti lépcsőfordulóban, és megrezegtette a tatongó postaládákat a bejárati ajtó mellett. A nő pedig, aki a második emeleten lakott, tudta, hogy ezen a reggelen is lesz ereje arra, hogy felálljon a székről, maga mögött hagyja azt, ami volt, és szembenézzen a nap kihívásaival.

Cetlik

Az aprót egyenként számolom le, amikor megveszem a jegyet a pénztárnál. Szerencsére nem kell sokat várnom, néhány ember álldogál előttem. Felmegyek a fémlépcsőn. A vidáman mosolygó alkalmazott jókedvében még meg is hajol, ahogy kitarja előttem a kabin ajtaját. Nem értem, minek örül ennyire. A lábam alatt megremeg a föld, ahogy belépek. Nem szeretem ezt az érzést, elbizonytalanít. Az utánam jövő család együtt akar maradni, így egyedül ülök le az üvegdobozban. Ennek örülök, ma nem akarok tanúkat ahhoz, amiért jöttem. Becsukják az ajtót. Lábam mellé leteszem a vékony hátizsákot. Az óriáskerék lassan megmozdul, és a kabin felemelkedik.

Sose felejttem el, amikor az egyik hagyományos tavaszi vásárra először építették fel a városban ezt a csodát. Addig nyaggattam anyát, míg végül engedett. Együtt próbáltuk ki. Gyermekeköklöm megbújt vékony ujjainak barlangjában, orrom laposan tapadt a kabin átlátszó falához. Talán vasárnap lehetett, hiszen anya a hét többi napján mindig dolgozott. Amikor beültünk, még nem szállt le a köd. Megdöbbenve figyeltem az üvegen keresztül, ahogy a lent ácsorgók egyre apróbbak lettek. Pici pontokként beleolvadtak a bódék között hömpölygő, tarka emberfolyamba, majd eltűntek a hirtelen leereszkedő vattacukorban. Egy fokkal még magasabbra emelkedtünk, szinte a bőrömön éreztem az ablakon túli, védő puhasá-

Hive 2

got, a lebegést, egy másik világ ígérését. Utána minden évben eljöttünk ide, felhőket azonban soha többé nem láttunk ilyen közlől.

Kinézek az üvegfalon. A városra boruló este sötét kabátján fényes gombok villognak. Ahogy egyre magasabba kerülünk, az alattam elterülő negyed jellegzetes épületeinek fényei, a templom magas tornya segítenek a tájékozódásban. Valahol ott, a park feketesége mögött van a lakás. Megtapogatom zakóm oldalzsebét, benne lapul anya cetlije. Az utolsó. Anya állandóan cetliket írt. Magának, hogy ne felejtse el a tennivalókat, aztán nekem is. Már az óvodában kezdődött. Az első óriáskezekelés után a tízórais dobozomban fedeztem fel az elsőt. Kék tintával rajzolt felhőske volt az alma szárára tűzve. Mire iskolás lettem, kaptam még autót, sárkányt és mackót is. Később, amikor olvasni is tudtam, anya szálkás sorait betűzgethettem. Legyen szép napod, ne felejtse el megkérdezni, ma este későn jövök haza, meg hasonlók. Sokat voltam egyedül otthon. Néha a felügyelő tanár kísért haza a nap végeztével a napköziből. Kinyitottam az ajtót a nyakamban lógó kulccsal, az üres lakásban pedig mindig egy cédula várt.

A kabin felér a legmagasabb pontra, megáll, himbálózik. Megkapaszkodom az ülésben. Az ablakokon keresztül látom az óriáskerék többi utasát. Egy kisgyerek távcsövet tart a szeme elé. A szülők egymás örömeire mutogatnak az eléjük táruló fényes vonalakra. A gépezet továbblendül, lefelé tartunk. A jegyem két körre szól, még van idő. Újra a cetlikre gondolok. Ahogy teltek az évek, inkább csak bevásárlólistákat kaptam. Tej, kenyér, felvágott, egy kiló krumpli. Mellette a pénz, pontosan ki-

számolva. Vagy utasításokat. Kérdezd meg a szomszédot, vidd ki a szemetet, mosd fel a padlót. Miután a gimiben megismertem az első barátnőmet, egyszer ez állt a lapon: uborka, paprika, egy kiló csirkecomb, óvszer, joghurt, kamillatea. Az évek során kabátzsebemben néha azért találtam bátorító szavakkal teleírt papírdarabkákat is. Többnyire vizsga előtt. Amikor egy fél-évet külföldön töltöttem ösztöndíjjal, a bőröndömből legalább tízet halásztam elő.

Megérintem a zakóm zsebét. Ezt egy hónapja kaptam. Jó utat, ez állt rajta, mellette egy kék felhőske. Az út valóban sikeres volt, de amikor visszajöttem a több szerződéssel megkoronázott üzleti kiküldetésről, anya lakásában nem várt újabb üzenet. Csak a konyhában és a fürdőszobában bútorokra ragasztott, emlékeztető cédulák libegtek a huzatban, amikor feltéptem az ablakokat. Zárd le a vizet, ne felejtse el a gázt, húzd le a vécét. Egyre feledékenyebb anyám saját magának írt figyelmeztetései voltak. Anyáméi, aki akkor ott már örök némaságban pihent a heverőn, és akinek hideg kezét alig bírtam elengedni. Aztán a lakást hamar ki kellett üríteni, mert a tulajdonosok rövid időn belül találtak új albérlőt. Nem sok mindent tartottam meg a holmik közül, saját, szűk otthonomba nem fért. A talált cetliket azonban eltettem egy dobozba.

Az óriáskerék megkezdi a második kört, méltóságteljesen forog előre. Egyre magasabba kerülök. Kinyitom a hátizsákot, kiviszem belőle a dobozt. A papírszeletek közül nem olvasok el egyet sem. Nem is lehetne. Apró fecnikre szaggattam mindegyiket egy délután. Kinyitom a kabin keskeny szellő-

zó ablakát, és kidobálom a darabkákat az éjszakába.

Fehér felhőbe borítják a kivilágított város sötétkéek egét.

Egyedül

Egyedül utazol, most tiéd a világ, nyolcvankilenc nyarán. Leszállsz a Nyugatiban a vonatról, és büszke vagy, hogy azonnal megtalálsz a mélybe vezető utat az idegen fővárosban. Leocsapsz az éppen beérkező járat egyik megüresedett, ragadós műbőrülésére, és tudod, hogy egy szabadságharcos miniszterről elnevezett helyen kell kiszállnod, hiszen alig egy hónapja érettségiztél abból a korszakból. Apád szavait se felejtet el, aki aggódva beléd sulykolta, a hármadról a kettesre, a hármadról a kettesre. Követed a feliratokat. Hirtelen azonban megcsap az izzadságszag, a sodródó testek árama, a léptek kongásának és a gépek kattogásának keserű keveréke. Ahonnan te jössz, ott még busz is alig jár. Megállsz a mozgólépcső lejárataánál, elbizonytalanodsz. Mélyeket lélegzel, nem mersz lelépni. Valaki meglök, valaki rád ordít. Megszédülsz. Oldalra lépsz, a falnak támaszkodsz, beleolvadsz a fémes borításba. Egy karszalagos emel fel a földről, gyanakodva kérdezet, egy darabig elkísér. Már csak egy megálló.

Szemed előtt lebeg az otthonról hozott, vastag filccel rajzolt térkép, de sohase tudtál jól tájékozódni, a Mérleg utcát nehezen találod meg. A régi bérház faajtaja csikorog, ahogy fáradtan nekidólsz. Kovácsoltvas korlát, magas lépcsők, második emelet. Az éles csengőhangra szinte azonnal nyílik az

ajtó, végre egy ismerős arc. Az özvegy nagynéni befogad egy hétre. Lakása tele régi, öreg bútorral, a sötétbordó plüssfüggöny résein átlopakodó nap-sütésben táncolnak a porszemek. Szűk helyre beszorított gazdag múlt. A háború előtt övé volt az egész lakás, de a belakoltatások után csak két szoba maradt, a konyha és a fürdőszoba közös. Már rég nem idegenek az új lakók, mégis. Az egykori cselédszobában kicsomagolsz, egy ágy, egy szék, rácsos ablak.

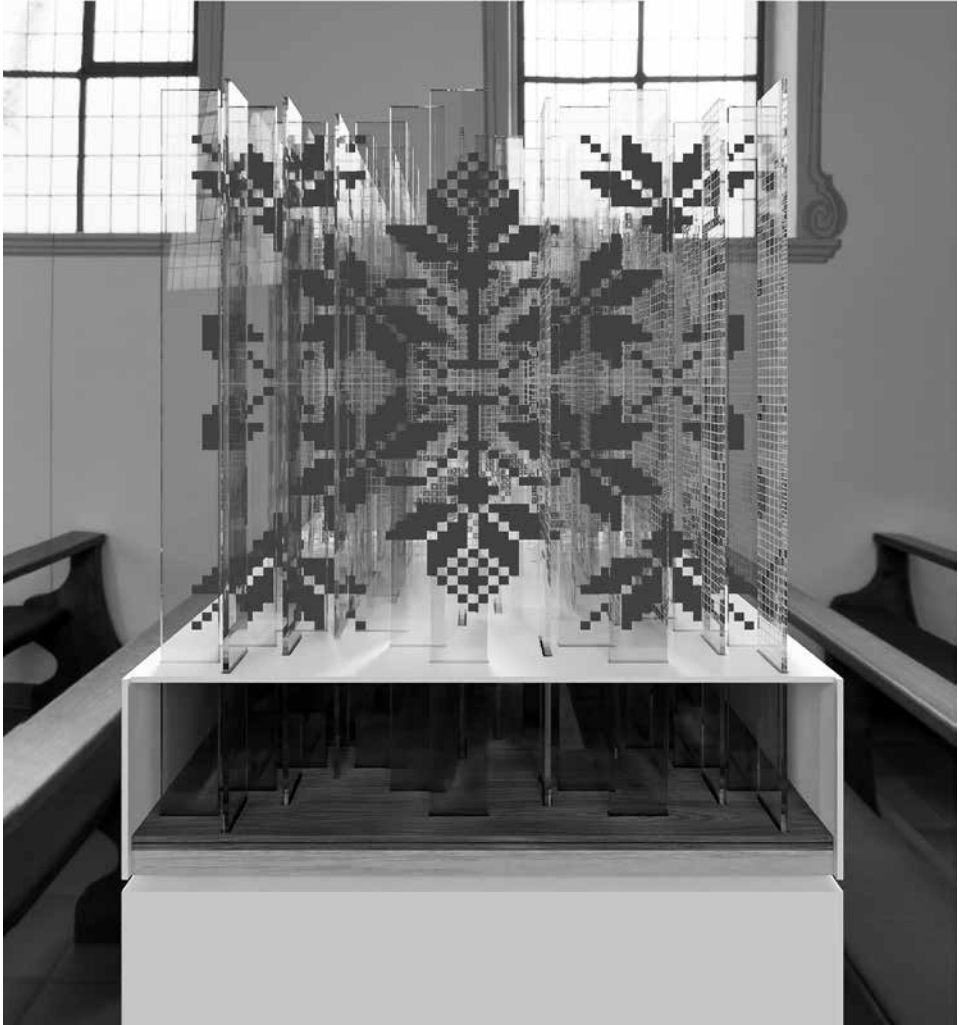
A városban csak gyalog mersz közlekedni. Liza néni tanácsa ellenére első célad a Váci utca. Kíváncsian sétálsz el az üzletek mellett, megcsodálsz az új Adidas bolt ismeretlen bolygóról származó kirakatát. Eszel egy méregdrága hamburgert a nemrég megnyílt McDonald'sban, és rettenetesen nagyviláginak tűnsz. Az utolsó falatot lenyelve végül elszégyelled magad, nem erre kaptad a pénzt. Elindulsz a Hősök tere felé. Ezek után csak múzeumokba jársz, esténként a néni zongorajátékát hallgatod. Ráncos bőre megremeg lógó felkarján. A hosszú ujjai alól kipergő argentin tangó füstös kocsmát idéz. Nem érted, hogy miért nem hallottál eddig még ilyet. Az idős nő rád kacsint ibolyakék szemével, eljátssza Sosztakovics három táncából az egyiket, majd visszatér a bécsi keringők eleganciájához. Zenés világutazás.

Évtizedekkel később már nem okoz gondot, hogy megtaláld az utat az azóta is idegen fővárosban, de a nagy M betű láttán, mint mindig, összeszorul a gyomrod. Inkább nem ülsz le a ragadós műbőr ülésre, állva nézed az ablakok mögött futó falak moziját a fáradt arcok tükrében. Azóta is emlékszel apád szavaira, a hármáról a kettesre. Riadtan keringesz a siető nagyvárosiak sodrásában, se a fények, se az új fémes csillogás nem segít, hogy el tudj feledni, a föld alatt vagy beásva egy örökké ismeretlen világba. A befutó járat csikorgása kútban, láncon lógó vödör, mélybe ránt.

A Keletinél kiszállhatsz. A vonatod még a táblán sincs. Elindulsz, hogy keress egy csendesebb sarkot. Beállsz a morzsákért hadakozó galambok mellé. Az üvegtetőn besütő nap csikokkal keresztezi a gurulós bőröndök nyomát. A

hangosbemondó dallamát átszövő zongoraszó egy ideig fel se tűnik, elfoglal a rohanó arcok váltakozása. Az egyik csarnokban bukkansz rá. A ráncos bőrt takaró, fekete kesztyű alól kipergő valcer végighullámzik a falakon. Az idős nő könnyed eleganciával játszik, szünetet se tart, következő darabba kezd. Tekintete a kopott billentyűkbe kapaszkodik, feje kicsit remeg. Nem mozdulsz. Körülötted sokasodik a hallgatóság, egy anya két gyerekkel, csomagokkal melléd áll, arrébb fiatal srácok ácsorognak, az egyik mobilt vesz elő, vaku villan, egy szakállas férfi a barátnőjével táncolni kezd. Aztán már csak te állsz ott. A sminkedet elmázoltad. A vonatod elment, pedig messzire indultál.

Úgy döntesz, hogy mégse adod el a Liza nénitől megörökölt lakást. Adsz egy esélyt ennek a városnak.

Identity 1